

Smittevern faglig vurdering av trafikklysmodellen i barnehager, barne- og ungdomsskoler i Bergen kommune

Mandat

Etter regjeringens pressekonferanse torsdag 13. januar er smittevernoverlegen bedt om å gi en vurdering av hvilket nivå i trafikklysmodellen barnehager, barne- og ungdomsskoler i Bergen kommune bør ha de kommende ukene.

Den smittevern faglige bakgrunn

De relevante overordnede føringer som legges i smittevernloven § 1-5 for denne vurderingen er at smitteverntiltak må være basert på en klar medisinsk faglig begrunnelse, være nødvendig av hensyn til smittevernet og fremstå tjenlig etter en helhetsvurdering.

Hensynet til å redusere smittespredning og dermed begrense skade på liv og helse står sentralt i en slik vurdering, men skade på liv og helse må også tolkes i en bredere forstand. Dette gjelder spesielt når det dreier seg om å begrense aktivitet og livsutfoldelse for barn og unge.

Barn og unges tilgang til opplæring, psykisk helsehjelp, fritidsaktiviteter og hverdag berøres sterkt av beslutningene som har vært i forhold til trafikklys i skolen og karantenereglene.

Vi vet mye i dag om belastningene som hjemmeskole, karantene og strenge begrensninger for sosiale aktiviteter med jevngamle har å bety for barns psykiske helse.

I et debattinnlegg fra barneombudet i desember 2021 står det:

Skolen er en viktig arena for barn og unges faglige og sosiale læring, og for å være sammen med jevnaldrende og voksne som betyr mye for dem. Den har også en viktig funksjon for å utjevne sosiale forskjeller. Flere undersøkelser har vist at pandemien rammer skjevt. Allerede eksisterende utfordringer har blitt større. For flere barn og unge som før pandemien var i en sårbar situasjon, har dette blitt forsterket. Dette gjelder for eksempel for barn med læringsutfordringer, som lever i fattigdom, med en utfordrende hjemmesituasjon, psykisk helse, som opplever manglede motivasjon eller som står i fare for å falle ut av skolen. Skolen er for mange barn og unge den viktigste arenaen i livet ut over familien, og er selve navet for barn og unge i sårbare situasjoner som trenger ekstra hjelp og støtte. Viktige tjenester som helsesykepleiere, barnevern og oppfølgingstjenester for barn med funksjonsnedsettelse er tett knyttet opp til skolen. Om barnet ikke er på skolen er det en stor risiko for at barnet ikke får den nødvendige hjelpen og støtten det trenger. Ungdom vi har snakket med har gitt klare tilbakemeldinger om stort læringstap og at de er slitne av et ustabil liv med mange endringer og mye hjemmeskole.

Vaksinasjonsdekningen i Bergen kommune er god, og antall nye smittetilfeller for mennesker over 65 år har vært lav de siste ukene. Tilbudet til vaksinerer er svært godt og utvides fra neste uke med at en også kan vaksineres på apotek. De fleste som tar imot tilbud om vaksinerer vil derfor være fullvaksinert i nær fremtid.

Folkehelse er befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning. Etter snart to år med restriksjoner på livsutfoldelse, er det nå åpenbart at de helsemessige konsekvensene som

følge av dette er høyst reelle og at folkehelsen påvirkes i negativ retning. En er ved et skille der en må se om tiltakene i seg selv er en større byrde enn pandemien. En må derfor vurdere situasjonen ut fra den kunnskapen vi har både om selve viruset, om befolkningens immunitet, om helsevesenets kapasitet og folkehelsen. Det siste handler om arbeid og sosiale aktiviteter, kultur og idrett og i dette ligger også psykisk helse. Vegene ut av pandemien slik situasjonen ser ut for Norge i dag er gradvis å slippe opp.

I Bergen kommune er det omikron-varianten av SARS-CoV-2-viruset som nå er dominerende. Det er fortsatt mye ukjent knyttet til denne virusvarianten, men hittil har man grunnlag for å anta at antall sykehusinnleggelser er redusert med omtrent én tredjedel. Man ser også at barn og unge får lite symptomer og blir lite syke hvis de blir smittet.

Kommunen har etablert et effektivt system for smittevern faglig støtte for barnehager, barne- og ungdomsskoler. De får nå smittevern faglig rådgivning innen maksimalt 24 timer ved utbrudd. Dette sikrer at utbrudd kan håndteres og spredning av smitte innad i institusjoner og til samfunnet utenfor reduseres betraktelig.

Konklusjon

Regjeringen har tydelig gitt i sin overordnede strategi for håndteringen av pandemien at hensynet til barn og unge skal vektes mest, deretter kommer arbeidsplasser og næringsliv.

I Bergen er antall smittede fortsatt under landsgjennomsnittet per 100.000.

Smittetrykket er økende, men smittesituasjonen er ikke slik at en i dag vurderer smittesituasjonen dit at en vil sette skole og barnehage på gult nivå.

Det er smittevernoverlegens helhetsvurdering av den smittevern faglige bakgrunn, at man anbefaler drift av barnehager, barne- og ungdomsskoler på grønt nivå i trafikklysmodellen fra og med mandag 17. januar.